COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.5.2015
COM(2015) 268 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2015

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2015

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2015

și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2015

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene[3],

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European[4],

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului de politică economică,

întrucât:

(1) La 26 martie 2010, Consiliul European a aprobat propunerea Comisiei de a lansa o nouă strategie pentru creștere economică și ocuparea forței de muncă, *Strategia Europa 2020*, bazată pe coordonarea sporită a politicilor economice. Strategia se concentrează pe domeniile-cheie în care sunt necesare acțiuni în vederea stimulării potențialului de creștere durabilă și de competitivitate al Europei.

(2) La 13 iulie 2010, Consiliul a adoptat, pe baza propunerilor Comisiei, o recomandare privind orientările generale pentru politicile economice ale statelor membre și ale Uniunii (2010-2014), iar la 21 octombrie 2010 a adoptat o decizie privind orientările

[1] JO L 209, 2.8.1997, p. 1.
[2] JO L 306, 23.11.2011, p. 25.
[3] COM(2015) 268.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre. Împreună, acestea formează „orientările integrate” de care statele membre au fost invitate să țină seama în politicile lor economice și de ocupare a forței de muncă de la nivel național.

(1) La 8 iulie 2014, Consiliul a adoptat o recomandare privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2014 și a emis un aviz privind Programul de stabilitate actualizat al Țărilor de Jos pentru 2014. La 28 noiembrie 2014, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 473/2013[5], Comisia a prezentat avizul său privind proiectul de plan bugetar al Țărilor de Jos pentru 2015[6].

(2) La 28 noiembrie 2014, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii[7], care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2015. În aceeași zi, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă[8], în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să fie efectuat un bilanț aprofundat.

(3) La 18 decembrie 2014, Consiliul European a aprobat prioritățile pentru stimularea investițiilor, accelerarea reformelor structurale și continuarea unei consolidări bugetare responsabile și favorabile creșterii.

(4) La 26 februarie 2015, Comisia a publicat Raportul de țară al Țărilor de Jos pentru 2015[9], în care a evaluat progresele realizate de Țările de Jos în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate la 8 iulie 2014. Raportul de țară include, de asemenea, rezultatele bilanțului aprofundat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011. În urma analizei sale, Comisia concluzionează că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice care necesită măsuri de politică și monitorizare. Riscurile determinate de nivelul ridicat al datoriei private persistă și necesită atenție, chiar dacă măsurile recente susțin redresarea pieței locuințelor și vor contribui la frânarea creșterii creditelor ipotecare. În timp ce excedentul ridicat al contului curent reflectă în parte caracteristicile structurale ale economiei, structura sistemelor fiscale și de pensii ar putea constitui o sursă de alocare ineficientă a capitalului.

(5) La 30 aprilie 2015, Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2015 și Programul de stabilitate pentru 2015. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

(6) În prezent, Țările de Jos se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și fac obiectul regulii tranzitorii privind datoria. În programul său de stabilitate pentru 2015, guvernul prevede o îmbunătățire treptată a deficitului global, la 1,8 % din PIB în 2015 și, apoi, la 0,7 % din PIB în 2018. Guvernul prevede să atingă obiectivul pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – în perioada acoperită de program. În conformitate cu Programul de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei guvernamentale în PIB va atinge vârful de 68,8 % în 2015 și va descrește treptat la 66,1 % din PIB în 2018. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2015 se estimează că soldul structural va îndeplini obiectivul pe

[5] JO L 140, 27.5.2013, p. 11.
[6] C(2014) 8810.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 38.

termen lung și va atinge -0,3 % din PIB în 2015 și -0,4 % din PIB în 2016. Pe baza evaluării Programului de stabilitate și luând în considerare previziunile Comisiei din primăvara anului 2015, Consiliul consideră că Țările de Jos vor respecta probabil dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere. Nivelul cheltuielilor publice pentru cercetare și dezvoltare (C&D), de 0,84 % din PIB în 2013, este scăzut având în vedere nivelul instruirii și al rezultatelor școlare, precum și dezvoltarea economică a Țărilor de Jos. Cheltuielile publice în acest domeniu înregistrează o tendință descendentă din 2014, în timp ce cheltuielile private pentru C&D rămân la un nivel redus. Orientarea cheltuielilor publice către inovare și cercetare, în special către cercetarea fundamentală, și punerea în aplicare a unor politici-cadru prin care să se deblocheze investițiile private în C&D ar contribui la consolidarea potențialului de creștere pe termen lung al economiei Țărilor de Jos.

(7) O provocare-cheie este reprezentată de piața locuințelor, unde modelele de finanțare pentru locuințe și modelele de economii sectoriale sunt determinate de rigiditățile și stimulentele cu efect de denaturare a concurenței care s-au acumulat de-a lungul deceniilor. Tendința gospodăriilor de a se îndatora oferind drept garanție bunuri imobiliare se explică în mare parte prin existența de lungă durată a unor stimulente fiscale, în special deductibilitatea fiscală integrală a dobânzilor ipotecare. Începând din 2012, au fost puse în aplicare o serie de măsuri pentru a remedia parțial problema acestor stimulente. Unele dintre acestea implică ajustarea regimului fiscal aplicat finanțării locuințelor. Trecerea treptată la limitarea deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare și la stimularea într-o mai mare măsură a amortizării este asigurată. Pe de altă parte, introducerea treptată a acestei măsuri este prea lentă pentru a influența în mod semnificativ comportamentul de amortizare, iar stimulentele fiscale considerabile pentru a investi în active neproductive vor persista. Ponderea creditelor în valoarea garanțiilor ipotecare de 100 %, care urmează să fie atinsă în 2018, este încă ridicată. Piața chiriilor este restricționată de reglementări și de prezența unui sector foarte extins al locuințelor sociale, care se confruntă și cu problema unor liste lungi de așteptare. Introducerea în sectorul locuințelor sociale a unei diferențieri a chiriilor bazată într-o mai mare măsură pe nivelul veniturilor este un pas în direcția cea bună, dar impactul său este limitat. Un nou act legislativ impune ca întreprinderile de construcții de locuințe să își separe activitățile de interes economic general (și anume, cele din domeniul locuințelor sociale) de celelalte activități. Rămâne de văzut dacă în acest fel se va obține redirecționarea preconizată a locuințelor sociale către persoanele care au nevoie de acestea și se va asigura faptul că de locuințele sociale beneficiază persoanele defavorizate care nu au acces la locuințe în condiții de piață.

(8) Sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii a fost îmbunătățită. Pe lângă creșterea treptată a vârstei legale de pensionare în cadrul primului pilon, de la 65 de ani în 2012 la 67 de ani în 2023, iar ulterior corelarea acesteia cu speranța de viață, Țările de Jos au adoptat reforme ample ale pilonului cu finanțare privată al sistemului de pensii și ale sistemului de îngrijire pe termen lung. A fost optimizată supravegherea financiară a fondurilor de pensii și a fost sporită reziliența sistemului la șocuri financiare. Aceste măsuri au fost completate de reforme de succes care încurajează persoanele în vârstă să lucreze mai mult timp. Reformele în domeniul serviciilor de îngrijire pe termen lung au transferat responsabilitățile asupra municipalităților, ceea ce a determinat reducerea cheltuielilor globale și axarea pe creșterea eficienței. Calitatea și accesibilitatea îngrijirii pe termen lung trebuie monitorizată.

(9) Printre provocările care nu au fost încă depășite se numără o distribuție corespunzătoare a costurilor și a riscurilor, atât în cadrul aceleiași generații, cât și între generații, dincolo de normele de indexare adoptate și de rezervele financiare (cadrul de evaluare financiară), în special prin reducerea contribuțiilor plătite de tineri. Îmbunătățirea echității actuariale a contribuțiilor la cel de al doilea pilon de pensii ar ajuta gospodăriile să își aloce resursele financiare într-un mod mai favorabil creșterii.

(10) Reforma amplă a legislației privind protecția ocupării locurilor de a muncă adoptată în 2014 are obiectivul de a spori participarea pe piața muncii și mobilitatea. Măsurile fiscale care descurajează încadrarea în muncă au fost reduse. Un act legislativ adoptat de Parlament va stabili o cotă aplicabilă angajatorilor în ceea ce privește angajarea persoanelor cu handicap. Impactul acestor măsuri va putea fi pe deplin evaluat numai după punerea lor în aplicare. Sunt necesare măsuri suplimentare pentru a îmbunătăți integrarea persoanelor aflate la marginea pieței muncii, inclusiv a persoanelor care provin din familii de migranți.

(11) Ținând seama de plățile nefiscale obligatorii, în Țările de Jos sarcina fiscală este cu mult mai mare decât media UE și există în continuare potențial de reorientare a impozitării către factori care afectează mai puțin creșterea. Reforma fiscală planificată ar urma să contribuie la creșterea participării pe piața muncii. După adoptare, va trebui monitorizat cu atenție impactul acesteia.

(12) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Țărilor de Jos, pe care a publicat-o în raportul de țară pe 2015. De asemenea, a evaluat Programul de stabilitate, Programul național de reformă și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Țărilor de Jos în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Țările de Jos, ci și de conformitatea cu normele și orientările UE, având în vedere necesitatea de a consolida guvernanța economică globală a Uniunii Europene prin oferirea unei contribuții a UE la deciziile naționale viitoare. Recomandările Comisiei în cadrul semestrului european sunt reflectate în recomandările 1-3 de mai jos.

(13) În lumina acestei evaluări, Comisia a examinat Programul de stabilitate al Țărilor de Jos și consideră[10] că Țările de Jos respectă normele Pactului de stabilitate și de creștere.

(14) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a evaluării sus-menționate, Consiliul a examinat Programul național de reformă și Programul de stabilitate. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1-3 de mai jos.

(15) În contextul semestrului european, Comisia a efectuat și o analiză a politicii economice a zonei euro în ansamblul său. Pe baza acestei analize, Consiliul a emis recomandări specifice adresate statelor membre a căror monedă este euro. Țările de Jos ar trebui să asigure, de asemenea, punerea în aplicare integrală și în timp util a acestor recomandări,

[10] În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2015-2016, Țările de Jos să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să redirecționeze cheltuielile publice către sprijinirea investițiilor în C&D și să elaboreze condiții-cadru care să stimuleze cheltuielile private pentru C&D, în scopul de a contracara tendința descendentă a cheltuielilor publice pentru C&D și de a consolida potențialul de creștere economică.

2. Să accelereze reducerea deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare, în vederea reducerii stimulentelor fiscale pentru a investi în active neproductive. Să asigure un mecanism de stabilire a prețurilor pentru piața chiriilor orientat într-o mai mare măsură spre piață și să asigure o corelare mai strânsă între chirii și veniturile gospodăriilor în sectorul locuințelor sociale.

3. Să reducă nivelul contribuțiilor la cel de al doilea pilon al sistemului de pensii pentru persoanele aflate la începutul carierei profesionale.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele